

ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА УРОЖАЙ І ЯКІСТЬ СОРГО ЗЕРНОВОГО В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Латюк Г. І.

к. с.-г. н., доцент

grilat@ukr.net

Мельниченко А.С.

здобувач вищої освіти магістр
агробіотехнологічного факультету

melnichenkoalina01@gmail.com

Одеський державний аграрний університет

м. Одеса, Україна

Анотація: Вивчали вплив строків сівби на урожай і якість насіння сорго зернового гібриду Юкі. В середньому за два роки досліджень найвищу товарну урожайність сорго зернового гібриду Юкі 41,1 ц/га, що на 2,3 ц/га або 5,9 % більше контролю отримано у варіанті при сівбі 12-14⁰С.

Ключові слова: сорго зернове, строки сівби, урожай, якість.

Вступ. На сьогодні, однією з найперспективніших злакових культур не тільки в Україні, а й у всьому світі, є сорго. Через потепління клімату останні роки в Україні значно зростає увага до культури сорго. Ще донедавна цю культуру в Україні вважали другорядною і вирощували на зелену масу для забезпечення потреб тваринницької галузі. Проте ситуація поступово змінилася і зараз культура сорго привертає все більшу увагу виробників зерна. У світі також сорго дедалі частіше розглядають як перспективну до вирощування зернову культуру, здатну максимально повно використовувати наявний агроресурсний потенціал. [1. с.4]

Важлива перевага сорго порівняно з іншими культурами полягає в його здатності достатньо легко переносити високі температури, ефективно використовувати опади другої половини літа, продовжувати ріст після тривалої посухи та формувати достатньо високу врожайність, що дозволяє його вирощувати в аридних районах півдня України. *В регіонах, де кукурудза не дає урожай, сорго росте і має економічну доцільність.* [3. с.48]

Тому отримання якісний і сталих врожаїв є однією з основних задач перед аграріями. Виконати таку задачу можливо з застосуванням максимальних знань про сорго зернове.

Мета дослідження: порівняти між собою різні строки сівби та виявити найбільш економічно доцільний для вирощування сорго зернового.

Матеріали та методи. Дослідження проводились у фермерському господарстві (ФОП) "Мельниченко С.В." у селі Розкішне Березівського району Одеської області. Об'єктом досліджень були різні строки сівби сорго зернового гібриду Юкі при температурних умовах 8-10, 10-12, 12-14 та 16-18 °С.

Під час досліджень проводилась фіксація фенологічних фаз та вимірювання біометричних показників рослин. Наступним етапом було вивчення впливу строків сівби на врожайність та якість насіння сорго зернового гібриду Юкі. Також проводилися розрахунки економічної ефективності різних густот стояння рослин під час вирощування сорго зернового.

За допомогою дисперсійного аналізу було визначено достовірності відмінностей між різними варіантами ефективності з метою вибору найбільш оптимального варіанту для умов ФОП "Мельниченко С.В.". [2. с.48]

Результати досліджень. Під час досліджень виявлено, що умови сівби у 2022 та 2023 роках вплинули на тривалість вегетаційного періоду сорго. У контрольному варіанті тривалість вегетаційного періоду склала 96 діб. Найбільша тривалість вегетаційного періоду, на 6 діб більша, ніж у контролі, була встановлена у першому варіанті за умов сівби при температурі 8-10 °С. Тривалість вегетаційного періоду у другому та третьому варіантах була на дві доби більша, ніж у контролі, при температурах 10-12 °С та 12-14 °С відповідно. Найкоротший тривалість вегетаційного періоду була встановлена при сівбі при температурі 16-18 °С - на дві доби менше, ніж у контролі.

При аналізі кількості сходів сорго зернового за 2022 та 2023 роки важливо відзначити, що навіть при незначних різницях між показниками найбільшу кількість сходів формують рослини при температурі 12-14 °С та контрольному строку сівби. У 2023 році виживаність була на 0,88% вищою ніж у 2022 році.

Біометричні показники найкраще виявилися у випадку сівби при температурах 10-12 °С та 12-14 °С, коли рослини розвивалися більш інтенсивно та накопичували більше органічної маси. Натомість, найменш показники були зафіксовані при сівбі за температури 16-18 °С, що може бути пояснено впливом сухої та спекотної погоди та низькою вологістю повітря на розвиток рослин.

У досліді встановлено, що найбільша урожайність та економічний ефект були досягнуті при сівбі сорго зернового при температурі 12-14 °С. В цьому

варіанті було отримано найвищий прибуток з 1 га - 17 409,32 грн., що на 1927,5 грн. більше, ніж у контрольному варіанті зі строком сівби при 14-16 °С.

Вартість виробництва 1 тонни насіння сорго зернового в цьому варіанті становила 5014,2 грн., що на 245,6 грн. менше, ніж у контрольному варіанті. Рівень рентабельності виробництва продукції склав 84,8%, що перевищує контрольний показник на 9,0%.

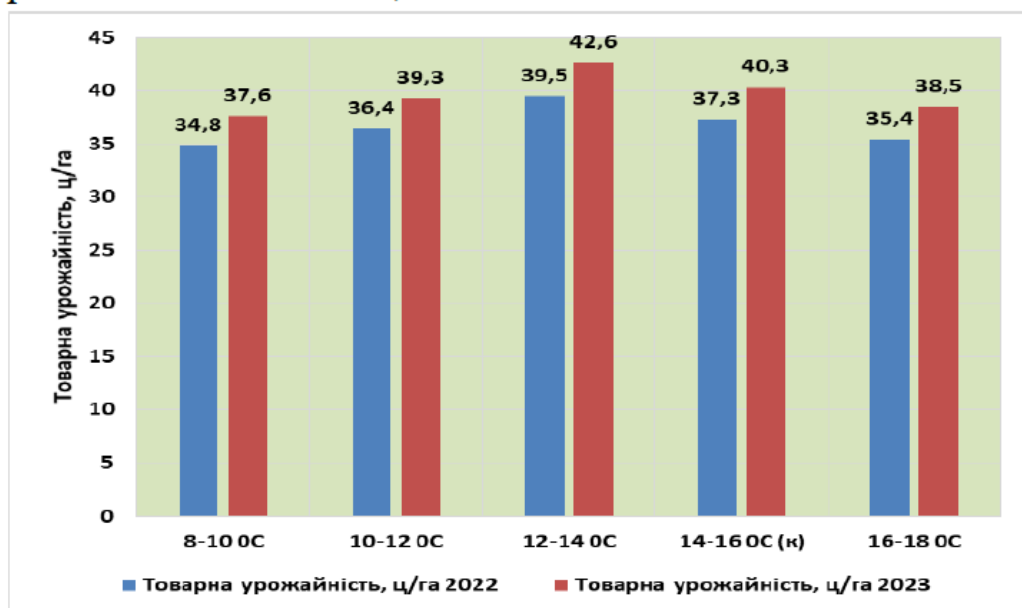

Рис. Вплив строку сівби на урожай сорго зернового гібриду Юкі

Список літератури

1. Гелетуха Г.Г., Железна Т.А., Трибой О.В. Перспективи вирощування та використання енергетич-них культур в Україні. Аналітична записка БАУ. №10. Біоенергетична асоціація України, 2014. 34 с.
2. Єщенко В.О., Копитко П.Г. Опришко В.П. Основи наукових досліджень в агрономії. Навч. посібник: Київ. «Дія», 2005. 288 с.
3. Федорчук М. І., Коковіхін С. В., Каленська С. М., та ін. Науково-теоретичні засади та практичні аспекти формування екологічнобезпечних технологій вирощування та переробки сорго в степовій зоні України : монографія. Херсон, 2017. 208 с.